

Motion till riksdagen 2011/12:K215

av **Yilmaz Kerimo (S)**

Personval

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av en översyn av systemet med personvalsinslag vid allmänna val.

Motivering

Personvalsinslaget känns på många sätt främmande. Det finns till och med direkta hot mot vår parlamentariska demokrati inbyggt i ett sådant system. Valforskningen pekar entydigt på att den svenska väljarkåren har en mycket sund inställning till val av parti. Partivalet görs som sig bör främst utifrån värderingar. Vänster-höger-skalan är fortfarande en avgörande faktor för flertalet väljare. Det är vad partierna vill inför framtiden som är det centrala, inte främst vem som för fram budskapet. Det är ett tecken på klokskap hos väljarna i allmänhet. Farorna med personvalsinslaget har ibland varit uppenbara. Det kan handla om personer som utan att ha någon partiförankring står på listorna och bedriver kampanjer mer utifrån egna tyckanden och maktbegär än med idéer förankrade i värderingar som är vägledande för väljarna. Ibland ser vi att den som har stor släkt får många kryss, i vissa fall utan att ha någon kompetens eller förankring i en bredare krets än den egna tjocka släkten. Individualism, familjetillhörighet och egoism går före partiarbete, värderingar och ideologi. Vi har också sett exempel på personer, med extremt lös förankring i något parti, som byter parti enkom för att förhandla om rösterna då placeringen på listorna inte är till belåtenhet. Det är inte oviktigt att försöka möta väljarnas krav på att få möjlighet att påverka vem som företräder dem. Det är inte heller önskvärt att den tredjedel som faktiskt använder personvalsinslagets möjligheter ska förlora den rätten, tvärtom. Men det finns all anledning att i en bred diskussion om vår demokrati lyfta fram faror med ett alltför individualiserat politiskt system där personer utan någon politisk förankring

Fel! Okänt namn på

mer än idéerna själva blir det centrala. Det finns all anledning att fundera över hur de faktiska farorna för demokratin kan tyglas. De politiska partierna måste inse att de har anledning att stärka sin förankring hos väljarna. De har också ett ansvar gentemot alla sina medlemmar att släppa fram medlemmar med förankring men också utifrån kompetens. Det sistnämnda är viktigt inte minst utifrån det faktum att kandidater med många ”kryss” också efter valet förväntas få framträdande poster. Partierna är skyldiga de flera tusen väljare som anammat personvalsinslaget möjlighet till inflytande efter valet. Om valda politiker ”med många kryss” inte anses vara kompetenta nog att erhålla någon framträdande politisk post är det risk för att väljarna vid kommande val åter avstår från att delta och i stället ”lägger sig på soffan”.

Därför borde svenska politiska partier i större utsträckning än hittills varit fället ställa krav om att medlemmar som släpps fram till olika politiska församlingar också skall vara goda representanter för partiets ideologi och skall anses vara kompetenta nog för att representera partiet genom att tilldelas högre uppdrag. Om de ändå släpps fram och de genom personvalssystemet får ordentlig skjuts framåt men ändå anses inte vara nog kvalificerade för högre uppdrag är det risk för indelning i A- och B-lag. Där bör kraften läggas så att väljare med annat etniskt ursprung får möjlighet att känna igen sig och parti-medlemmar som de kan identifiera sig med.

Enligt min mening är det angeläget att göra en översyn av personvalsinslaget utifrån de perspektiv som tas upp i motionen.

Stockholm den 21 september 2011

Yilmaz Kerimo (S)